

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за секретара прве класе Министарства Унутрашњих Дела Александра Ј. Кузмановића, секретара друге класе истог Министарства; и

за шефа антропометриско-полициског одељења Министарства Унутрашњих Дела у рангу секретара прве класе Министарства Добривоја В. Бакића, шефа истог одељења у рангу секретара друге класе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. августа 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полициског писара треће класе среза ново-варошког Николу Д. Николића, практиканта среза деспотовачког; и

за полициског писара треће класе среза пријеполског Будимира Сврзића, практиканта среза темнишког.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. августа 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по са слушању Министарског савета, решено је:

да се Петар Ристић, полициски писар треће класе среза ново-варошког; и

Ђура Поповић, полициски писар треће класе среза пријеполског, — на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусте из државне службе у интересу исте.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. августа 1913. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО

ПО

ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(НАСТАВАК)

2^о, Противразлози Апелационога Суда: „Наследниково право да наследи извесно лице, потиче из личних односа њихових. Питање ко ће наследити умрло лице има се расправљати по стању тих личних одношаја, које је било до дана смрти и које се затекло у тренутку саме смрти. Према томе кад и примедбе Касационога Суда узимљу да је тужилац Петар као стриц, све до смрти био, па и у тренутку смрти синовца му Љубомира затекао се као његов задругар, онда се и питање о наслеђу имања Љубомирова мора расправити с обзиром на тај задружни однос, дакле онако, како је то и расправљено пресудом Апелационог Суда.

„Тврдити, да се у питању о наслеђу имања Љубомирова Петар више не појављује као његов задругар, само зато што Љубомира нема више жива, толико је исто, по нахођењу Апелационога Суда, колико и кад би ко у истом питању наслеђа узео тврдити, да ни Драгиња није сестра Љубомирова само зато, што је смрћу Љубомировом тај сроднички однос престао, те се сада она јавља као

бивша сестра Љубомирова. Примедбе пак, изреком тврде да је Петар од дана смрти Љубомирове само бивши задругар овога, и да само због тога не може бити Љубомиров наследник“ (Драгић Павловић, *loc. cit.*, стр. 414. à 416.¹).

Резоновање Апелационога Суда, које је прихватила и општа седница Суда Касационога, сасвим је правилно. И заиста, како се изражава први став §-а 528.? Он вели, као што знамо, овако: „Сродство у задрузи при наследству има првенство над сродством изван задруге, ма ово било и у ближем степену“. Ово значи: да, када умро лице у задрузи, тада је у наслеђу преци задругар од сродника незадругара, овај ће задругаром бити искључен. Према томе, за примену §-а 528., тражи се само то да је умрли *de cuius* био у задрузи онога момента када је умро, а никако није потребно да се је задруга, и после тога момента, продужила: то §. 528. не прописује. Релевантно је то да је онај који наслеђе тражи био задругар *de cuius*-у, а не то да ли је он и сада у задружном стању. Г. Павловић чини ту погрешку што се он ставља не у тронутак смрти *de cuius*-а него после све, другим речима, он се ставља у један моменат када је већ све било свршено, *de cuius* умро и његова заоставштина наслеђена, у један тренутак када је деволуција наслеђа већ извршена и који је моменат за питање о наслеђивању — питање, као што рекосмо, већ свршено — индиферентан и који са тим

¹) В. у овоме смислу и одлуку одељења Касационога Суда од 10. Јула 1905. год., Бр. 4516, која је, код Гојка Никетића (*op. cit.*, стр. 338.), овако прибележена: „Истина је да у тренутку смрти једног задругара, кад их има свега двоје, престаје да постоји задруга; али тај факат не лишава заосталог задругара права које има наспрам дотадашње задруге по § 528. Грађ. Зак., јер кад је он све до смрти оног другог задругара био члан задруге, и, према томе, у моменту смрти његовог задругара, он је као једини преостали члан ушао у сва права задруга и у њему се ујединило и правно лице дотадашње задруге, која је смрћу оног другог задругара престала као таква да постоји. Према томе тај је заостали задругар, према §. 528. Грађ. Зак. преци наследник умрломе задругару од других лица која би била преца по законом реду наслеђа а ван задруге су“.

питањем нема везе. Истина је да тога момента нема више задруге, али то је, са гледишта §-а 528., равнодушна ствар: главно је да је ње, задруге, било у тренутку смрти *de cuius*-а. Да се је Г. Павловић, држећи се текста §-а 528., ставио у тај тренутак, он би казао: пошто је *de cuius* умро у задружном стању, у задрузи, њега је имао, по §-у 528., да наследи онај са којим је он био у задрузи, а не његова рођена сестра која је, као сродник изван задруге, задругарем искључена. Г. Павловић вели да је §. 528. једна привилегија задруге, а задруге више нема, пошто је у кући остало само једно мушко лице, аргуменат нетачан и који потиче од оне основне погрешке Гн-а Павловића: да он резонује стављајући се у један момент по свршеном наслеђивању. Да ову основну грешку није учинио, он не би казао да се овде §. 528. не може применити зато што нема више задруге, јер је ове сасвим било у моменту смрти *de cuius*-а, пошто *de cuius* није умро као инокосно лице већ је умро као задругар; онда када је он умро, задруга је постојала, због чега се је имао применити §. 528. Грађ. Зак.

Живојин М. Перић.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

О ИСТУПИМА

од

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

Из тога, што код иступних повреда ствари из § 375 к. з. није потребна виност, излази, да се под т. 1 § 375 к. з. имају подвести и оне повреде ствари, код којих је штета већа од сто пореских гроша, али које нису извршене умишљајно. Иначе се њихов извршилац не би могао казнити, док се међутим по т. 1 § 375 к. з. казни извршилац повреде, код које штета не прелази ону суму, био он вин или не.

в) У свима случајевима овог параграфа, вели се у ал. 2 § 335, кад је коме штета учињена, кривац мора и штету накнадити¹.

2. Ко какве од власти постављене знаке поквари².

а) Радња се састоји дакле у повреди каквог од власти постављеног знака.

1⁰ Без значаја је дакле, која је власт знак оставила.

3 Под „знаком“ се имају разумети сви знаци, изузев гранично камење, јер повреда ових се сматра као једна врста преваре из § 254 т. 1 к. з.

б) Кривац. — В. 1 б. Виност дакле није потребна.

3. Ко у туђем забрану обруче, пруће, коље или дрва насече³.

а) Радња се састоји дакле:

1⁰ У сечењу обруча, прућа, коља или дрвета у туђем забрану.

(1) Дело треба дакле да је извршено у туђем забрану, под којима се овде разуму само приватни, пошто за јавне важи Закон о шумама.

(2) Из начина изражавања у закону види се, да је потребно, да је извршилац насекao више обруча, прUTOва, колаца или дрва. Колико је пак потребно, фактичко је тутање.

2⁰ Или у одсецању код дрвета у туђем забрану.

(1) В. 1⁰ (1).

(2) Довољно је дакле, да је једно једино дрво посечено.

б) Кривац. — В. 2 б.

4. Ко туђу вођку или каламак поквари, посече или ишчупа⁴. — Ова је тачка укинута законом о унапрођењу вођарства од 1898 год. јер његов члан 8 говори о повреди вођака и другог корисног дрвећа и шибља, разликујући се од т. 4 § 365 к. з. и у погледу казне, те се ту има подвести и случај из ове тачке.

5. Ко преко туђе ливаде с коњем или коњима иде и ову потире⁵.

а) Радња се састоји дакле у потирању (т. ј. повреди) ливаде ирелажењем преко исте с коњем или коњима.

б) Кривац. — В. 2 б.

6. Ко навалице пусти стоку у туђ вођњак, башту, ливаду, њиву, виноград у забрањено време и овоме штету учини. Господар одговара за штету, кривац за кривицу, а газда нека тражи накнаду од својих слугу, ако су они криви⁶.

а) 1⁰ Радња се састоји дакле у повреди туђе вођњака, баште, ливаде, њиве или винограда пуштањем стоке у њих.

2⁰ Да би радња била иротивна, потребно је, да је стока пуштена у забрањено време.

(1) Према чл. 188 зак. о чувању пољског имања општински одбор на предлог општинског суда одређује, за које је време забрањено пуштати стоку.

(2) Према истом чл.: „У винограде и по усевима не сме се стока никада ни лети ни зими пуштати, тако исто не смеју се свиње пуштати по ливадама“. У свако доба године забрањено је дакле пуштати стоку у винограде и по усевима, и свиње по ливадама.

б) Кривац. — Изрично се захтева умишљај („навалице“). В. 1 б.

У чл. 28. зак. о чув. пољ. имања се предвиђа овај исти иступ, али т. 6 § 375 није укинута њиме, пошто се у њој захтева умишљај за разлику од поменутог чл. 28. Према томе се члан 28 има применити само онда, кад извршилац није делао умишљајно, већ нехатно или чак и без нехата. Да се тако има узети, види се и по томе, што је у њему прописана блажија казна („Који преступи претходне одредбе овог члана, казниће се од пет до педесет динара или затвором од једног до десет дана“⁷).

(НАСТАВИТЕ СЕ)

¹ Погрешно тврди Урошевић (389), да је ова т. укинута Законом о чувању пољског имања.

² Погрешно је према томе тврђење Урошевићевом (389), да је т. 6 § 375 изгубила вредност услед поменутог закона о чувању пољског имања⁸.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

СУБОТОМ У ДВОРИШТУ СУДСКОГ ПРИТВОРА

Субота пре подне.

У дугачким, тесним, полумрачним ходницима првостепеног суда бруји и ври од силног света као у кошници. Власи и Влахиње, из Исакова, Жидиља и Бигренице, и сунцем опаљени, наши Ресавци и Ресавкиње и мрки Деспотовчани тискају се једно уз друго, жагоре, ћућоре, пуше, кашљу, но, с времена на време, сви пажљиво и жудно погледају на мала стаклена врата на крају ходника, неће ли се на њима појавити судски служитељ, који, обично, у то време улази и позива публику у дворште, „на састанак“.

У тој шареној групи суботних посетилаца имаде деце, младића, девојчица, средовечних жена и људи, и онемоћалих стараца и баба.

Све што је могло поћи пошло је. И, што је главно, нико није дошао празних руку. Гледајте: један се заврзао набијеном, нагушеном бошчом, други упртио пун зембил, трећи преко рамена пребацио накрцате бисаге, а четврти сподбио добро напуњену торбу.... тек сваки је понео од куће макар штогод.

Српски сељак, који, у својим „народним песмама“, тамницу назива *кућом необичном* и *тамницом проклетом*, умео је разборито схватити сву тегобу тамничког живота па зато чак и у тамничко дворште улази с онаком истом тужном збиљом, с каквом се долази на гробље, у цркву, или на губилиште. Допласти тамнице, то је за њега исто што и доласти смрти, жив се сачува.

Али, онако исто, као што се, најпре озбиљне, даће на гробљу најзад претворе у весеље, тако се и озбиљност српског сељачког света, при уласку у апсанско дворште, после неколико тренутака, захваљујући живом и, у основи, веселом српском темпераменту, прометне, покадшто, у равнодушност, па чак и веселост.

Посматрајмо их изближе.

Док је шарена, густа маса света испунила судске ходнике, тискајући се, дотле неколико њих, који сачињавају живописну групу, лешкаре

напољу, у трави, пред лицем судске зграде. Једни се предали суморним мислима, бленући безизразним и уоченим погледом у какву травку, или изломљену тарабу. Други наслоњени леђима о зид, с рукама обавијеним око уздигнутих колена, која умало што им не додирују браду, дремају и сунчају се на лакој јесењој пригревици. Трећи, изваљени ничице, с главом на торби и раширених руку, спавају и хрчу увелико, док око њих весело зује пчеле, цвеће мирише, и стари, бели „судски мачак“ немарно прелази преко торби и испружених старачких руку и ногу.

Док, напољу, старци тако спавају или куњају, и док остала маса света по ходницима вреви, пљује и кашље, дотле је у судском дворишту, у залеђу судске зграде, окруженом са свих страна зидовима, већ све спремно за „састанак“.

Дежурни судски чиновник са рукама завученим у џепове, одмереним корацима, достојанствено, и час по погледајући на апсанске решетке, или на стаклена врата, иза којих чека нестрпељива „публика“, шета, певушећи кроз зубе неку веселу арију из „Рићокосе“.

Апсанција је откључао апсане, и из ових су покуљале густе масе притвореника. Са прљавим и у комаде испараклајисаним губерима, ћебадима и чергама, боси, бледи и испијени, излазе они жудно на светлост и ваздух. Са њиховим неартикулованим веселим узвицима, који тако подсећају на веселу рику говеда или њискање младих коња, кад се изненадно пусте из штале на отаву, мењају се јасни метални звуци од окова и ритмично чангрљање оковских синдира.

— „У ред!“ — заповеда апсанција.

И сви ти „бивши људи“, пошто су у магновењу прострли на затегнуто уже своје покриваче и своје гуње, да се просунчају, стају послушно у ред. Старац до младића, младић уз дете, а дете уз средовечна човека. Образује се неколико паралелних редова у квадрату.

Апсанција тада иде од једног до другог, редом, вршећи преглед: завлачи руку у џепове сељачких „џока“, антерија и гуњева, пица по недрима тежињавих сељачких кошуља, завлачи руку у чакшире, прегледа чарапе и опанке, наређује

сваком притворенику да покаже празне шаке, и тек кад не нађе ништа ни сумњиво, ни забрањено, он прелази даље.

У једном тренутку, апсанција, пошто је свршио преглед над једним Румуном, младићем од 18 година, који је одговарао за опасну крађу и својим обећањаштвом дозлогрдио свима осталим притвореницима, нареди му оштро:

— „Зини!“

Влах, изненађен и збуњен, чињаше се луд, правећи се да не разуме наредбу.

— „Зини!“ — дрекну срдито апсанција.

И тада сви присутни, с изненађењем, угледаше где апсанција пружи и завуче два прста у отворена младићева уста, и отуда, испод језика, извуче једну укључану цедуљицу...

— „Дрскост! Нитковлук!“ — помисли апсанција.

— „Покушај осујећења кривичне истраге недозвољеним договарањем!“ — помисли, у званичној позитури, судски чиновник.

Сви се весело и злурадо насмејаше.

Док се смех још орио, апсанција, ражљућен Румуновим поступком, приши му шамар.

— „Не! Не туци га! На то ти закон не даје право!“ умеша се судски чиновник; „али издвој га у ћелију, па, по свршеном „састанку“ да ми га доведеш у канцеларију на саслушање“.

Апсанција учини одмах тако и, по повратку, продужи прегледање осталих уфронћених притвореника.

За десет минута беше и с тим готов.

— „Ајде, пуштај!“ — нареди сухо чиновник.

Један судски служитељ, који је стајао уз судску зграду пред затвореним стакленим вратима, отвори ова, викнувши:

— „Улаз’те!“

Нестрељива маса јурну, и, у магновењу, загуши улазак.

— „Полако, или ћу сад опет затворити врата!“ припрети апсанција — и то не оста без последица.

Тихо, не вичући, у најбољем реду, улазила је маса света, и за три минута испуни апсанско двориште.

Које притвореника, које посетилаца, било је ту на две стотине душа.

Један апсанција и један служитељ, од којих је први био наоружан петопуким револвером најпримитивније конструкције, а други обичном двоцевком, Бог би знао кад и како напуњеном, представљаху једине чуваре ове велике множине притвореника, а онај један судски чиновник, који је, завучених руку у џепове, непрестано перјао кроз двориште од зида до зида, представљао је једину контролу над вођењем разговора између свих тих притвореника и њихових посетилаца! Али зар је он за то крив! Да би се извела потпуна и савесна контрола, потребно би било за извесно време суспендовати цео судски рад, па, као контролоре, извести цео судски персонал у судско двориште. Како такав начин и обим контроле нису предвиђени законом, а мучно да би у пракси и били изводљиви, то и даље, по свима нашим првостепеним судовима, остаје по старом: „контроле“ има, она постоји, али *pro forma*.

У место да се посета притвореника врши по групама, једно за другим, она се врши једновремено, у маси. У место да судски чиновник има могућности присуствовати наизменице свима разговорима, он се ограничава просто на то, да буде виђен од свих притвореника и посетилаца, те да их бар својом појавом опомене на присуство власти, кад већ нема могућности да фактички контролише њихове разговоре.

Чим је „публика“ ушла у двориште, забруја са свих страна, као у кошници:

— „Овамо, Јово!“

— „Ево ме, Перо!“

— „Где си, Јанко!“

— „Помоз Бог, земљаче!“

— „Здраво живо!“

Рођаци се налазе с рођацима. Познаници с познаницима. Образују се мале засебне групе. Свака се занима својим недаћама и својим јадима.

У једном крају стоје њих троје: човек, жена и дете.

Човек је судски притвореник жена и дете су посетиоци. Човеку је, јутрос, у суду, саопштено да је и Касациони Суд одобрио пресуду, којом је осуђен на шест година робије због афектуалног убијства. Он то сад саопштава жени. Она, сува, бледа, пресамићена, једном ру-

ком покрила очи, другом држи за руку шестогодишњег синчића, а сва се тресе од конвулзивног јецања. Док жена није била још ударила у плач, човек је говорио, тешио је. Кад је отпочела јецати и трести се, он је и сам занемео. Окренуо главу у страну, руком глади по коси свог синчића, и стоји тако, непомичан, не смејући да проговори, јер осећа да би му се глас удавио у плачу, који му навире у грло. За то време дете и само тихо плаче, погледајући бојажљиво у апсанске прозоре с решеткама и премишљајући: » Зар није мој тата најјачи и најбољи човек на свету? Ко је то могао ухватити и затворити овде мог тату? Ко је то био тако рђав?..«

У другом крају стоје опет њих троје: старац, баба и један млад човек, судски притвореник. Млади човек је у тешким оковима, али изгледа као да он то и не зна, или не осећа, јер се непрестано весело смешка и упреда густе црне брчиће. До пре два месеца још био је у своме селу, радио земљу, крчио бранике, заламао винограде, прашио и окопавао кукурузе и денуо жито у стогове, погледајући, сав срећан, весело на своју младу женицу, а данас, у окову и синциру, чами иза тамничких решетки. Њега је довде довела жена. Варала га је са његовим слугом. Он би, додуше, овда онда, чуо поштогод о томе од својих познаника, али је све то сматрао као пријатељску пошалицу. Требало је да дође *Истина* па да му отвори очи. И она је дошла. Затекао их је на делу. У тренутку праведног огорчења пустио је на вољу свом уврећеном самољубљу и случајном заносу своје уврећене части. И, тако, сад одговара за двогубо убиство. Његови родитељи: старац и баба, који су дошли, да му у притвор донесу своје понуде и своје сузе, изгледају тако утучени, као да су они сами оптужени. Они не теше њега. Он теши њих.

»Не плачите!« говори им — »не жалите за мном, кад ја сам не жалим! Млад сам, здрав сам, савет ми је мирна. Ја сам задовољан!«

Изговарајући последње речи, млади човек се смешио сав срећан. Задовољство, које он осећа, после крвљу опране части и самољубља, тако је силно и велико. да се пред њиме губе сви други породични и морални обзир, и да постаје слеп

за тако безначајне ситнице, као што су: синцири и окови.

У једном куту стоје погружени њих двоје: старац и баба. Румуни. Старац је окован. Одговара за убиство своје снахе. И ако је осуђен на 20 година робије у тешком окову, коју је осуду оснажио и Касациони Суд, старчић је, изгледао, скоро пркосно равнодушан. Сух, жилав, кукастог носа, проседе, мале француске брадице и препланула лица, он гледа око себе потпуно мирно и готово с љубопиством. Његова сува, оронула баба стоји погурена пред њиме, притисла очи шамијом, а рамена и плећа грчевито јој се тресе од очајничког, пригушеног јецања. Не зна човек шта је непријатније: да ли гледати мирноћу овог седамдесетогодишњег старца, који је једном ногом у гробу, па, при свем том, не увиђа шта значи за њ двадесетогодишња робија, или гледати сузе и несрећу ове слабуњаве бабе, којој је, и без тога, било доста животног бремена: у њеној старости и слабости.

На самој средини дворишта, око једног, као капља младог, и као дрен здравог притвореника наврстала се читава гомилица рођака. Притвореник је у оковима, али то ништа не смета ни њему ни његовим рођацима да се сасвим весело разговарају и гласно кикоћу. Откуда то? Одговор је прост. Притвореник, који је са више осталих одговарао за разбојништво, ослобођен је казне из *недостатка доказа*. Сад је првостепена пресуда пред Касацијом. И чим буде оснажена, — сви у то тврдо верују — притвореник ће се отрести и окова и тамнице. Шта мари, што је пресуда изречена из недостатка доказа. Зар та »мала« морална љага може помутити силан осећај радости у нашег сељака, који своју кућицу и слободицу волзунаточ свих моралних скрупула.

— Е кад се само срећно сврши, сине мој!

— Е, браво Павле! Жив био мајци

— Пази га, молим те, како се поправио, као да ни дана није тамновао!..

— Чекај ти само, чекај, обешечаче! Још неколико дана, па чим доћеш у село, одмах ће те твој чича — Мијат оженити. Првом девојком у селу јакако!

— Не, Чика Мијо, по Богу! — кроз смех се опире Павле. — Зар с једне робије на другу?!..

— Ха! Ха! Ха! — сви се засмејаше грехотом.

— Лакше ви тамо! Нисте у мејани! обрецује се апсанција с друге стране дворишта.

Наступа моментална тишина. Само се чује оштра звука окова и ланбљање окованих синцира. То неколико окованих притвореника беспрекидно шпартају од једног зида до другог... То су људи из других округа, који су извршили злочин на територији овог суда. Њима нити је ко дошао нити има ко доћи у походе. Сами са извештаченом филозофском мирноћом, они корачају кроз двориште. Кад их погледате у очи, они не спуштају поглед, већ вас и даље упорно и скоро охоло гледају, као да би хтели рећи: Видите ли у каквој сам великој несрећи, и како је, ипак, ја мирно и лако подносим.

На самом крају дворишта, шћућурене на двема кладама седе две оптужене сељанке. Њима данас, случајно, није нико дошао и зато су узнемирене. Старија, која плете час по, па остави плетиво у крило, дуго и дуго гледа у стаклена врата, ишчекујући неће ли се на њима још ко појавити, па, кад не угледавши никога, дубоко уздахне, обара главу и опет махинално узима плетиво. Млађа, лепа као уписана, саставила обе руке па њима обухватила једно своје обло колена и немарно се клацка, при чему је две отпуштене као угљен црне, дуге плетенице куцкају по једрим плећима...

»Је ли чика — Гајо, зашто мој Вилип није данас дошао?«

— Богме не знам — одговара овај. — Ако није на кулуку, онда је сигурно отишао на данашњи панађур.

— Море јок! — несташно добацује један млад сељак. — Каки кулук! Каки панађур какви бакрачи. Нашоо другу лепшу невесту, па као вели: што да цепам опапке чак до суда..

— Куш ти! Кад те нико не пита — поклапа га млада сељанка.

Околни се смеју, гутајући погледима лепу оптужену. Старија сељанка одговара за тровање, а ова млађа за злонамерну паљевину.

Као да су, по неком скривеном природном закону, мушки пренели на женске вршење тих двеју кривица, јер, готово редовне, код

свих судова, јављају се као учиниоци тих дела само женске. Један доказ више о осветољубљивости и о подмуклости женске периоде.

— »Хајде, опраштајте се!« — опет се зачу суров глас апсанције,

Настаје праштање. Љубљење, загрљаји и здрављење као и у почетку. То је најтежи моменат, кад и најтврђа срца не могу а да не пусте сузу.

— »У ред, притвореници!« следеће друга наредба.

Притвореници се отржу из загрљаја и стају у ред. Само мален број њих још стоје у разговор, не могући да се растану.

— »Молим те, још само минут!« — моли један.

— »Ево сад ћу, молим те, ка Бога!« — богоради други.

— »У ред«, командује неумитни апсанција.

И, кад су сви стали у ред, он их пребројава, утерује унутра сваку групу у њено одељење и затвара.

Тужни и утучени, полако, обазирјући се жудно на апсанске решетке, кроз које на њих још жудније погледају њихови мили и драги, излазе они из дворишта напоље и и упућује се својим кућама.

Свршена је суботна »посета.«

В.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Суд општине котрашке актом № 1202. од 20. августа ове године упутио је питање овакве садржине:

Како у закону о општинама није казано колики ће се прирез узимати у обзир при одлучивању да ли неко има право гласа на општинском збору, то је настало спорно питање, да ли треба водити рачуна о прирезу 75% непосредне порезе или о сталном прирезу од 100% непосредне порезе, колико се сада приреза купи?

Одговор:

На општинском збору имају право гласа сви пунолетни грађани, чланови општине, који плаћају држави најмање петнајест динара непосредног пореза годишње, рачунајући ту и стални државни прирез без обзира на то, да ли су порезу платили или не, и који буду записани у азбучни списак, а доцније међу тим не буду изгубили

право гласа према члану 32. закона о општинама. Задругари пак, који су навршили двадесет и једну годину, имају право гласа на општинском збору, ма колики непосредни порез плаћали, само ако не стоје у изузећу члана 32. закона о општинама; ово важи и за оца, пунолетне синове и унуке, ако живе у заједници. Тако исто имају право гласа на општинском збору и она лица, која су ослобођена плаћања пореза по тачки е. и ж. члана 74. закона о непосредном порезу, ако су та лица плаћала са ослобођеном порезом петнајест динара непосредне порезе на годину, рачунајући у то и стални државни прирез.

— Према овоме у закону о општинама није речено, шта се има разумети под сталним државним прирезом. Али како члан 76. закона о непосредном порезу предвиђа, да се на сваки динар непосредног пореза наплаћује по 75 пара динарских у име сталног државног приреза, то се има узети овај стални државни прирез од 75% непосредне порезе у обзир кад је реч о томе, који грађанин има право гласа на општинском збору. Дакле суми непосредне порезе треба додати стални државни прирез од 75% непосредне порезе, па ако дотично лице тако плаћа више од петнајест динара, значи да има право гласа на општинском збору, ако остале услове по закону буде испунило.

* * *

Суд општине кривачке актом № 677. од 19. августа ове године упутио је питање овакве садржине:

Општина ова има свога имања, и ове се године на своје имање баштинила. Један граничар једног општинског имања жалио се надзорној власти државној и преставио, да му је општина узела и његово имање. Државна власт нареди, да се жалиоцу имање врати. Суд општински разумео је, да се заинтересованом лицу врати оно што је његово, а не и оно што је општинско, пошто општина плаћа порезу на ово имање као на своје, и пошто може наћи сведоке, који ће и заклетвом утврдити сопственост општинску ма да и сведоци заинтересованог лица под обећаном заклетвом тврде, да је дотично имање општинска својина. — Пита се: ко је у јачем праву и којим путем треба да

га општински суд одбије од тражења?

Одговор:

Сваки граничар, при потврђењу тапије своје суседу, мора бити упознат са предметом убаштинења, и, ако он налази да би се тим убаштинењем крњило његово стечено право сопствености, има права да своје примедбе саопшти надлежној власти с молбом, да његово право остане неповређено, и има права, да тапију као сусед не потпише док се не расправи ствар о његовом праву. У овом случају власт је дужна да застане са потврђењем тапије, и да оцени, која је страна слабија у своје право, па да ту страну сходно наређењу из § 466. грађанског судског поступка, а с погледом на државину и друге околности и доказе, упути на редовну грађанску парницу за доказивање свога спорног права. Док се код надлежног суда не расправи засебном парницом спорно питање, које се појавило при убаштинењу, дотле се не може на самом убаштинењу ништа радити. Кад општина тврди, да је дотично имање њена сопственост, а означени сусед то спори наводећи, да је и његово имање приправљеном тапијом захваћено, онда код таквог стања ствари не треба државна власт да издаје налоге за општинску власт, да ова напусти своје спорно право, већ треба оставити редовној судској власти да она путем грађанске парнице расправи, на чијој је страни право, те да се по томе с погледом на ту судску одлуку расправи и питање о убаштинењу, односно о потврди поднете тапије. — Дакле општински суд не треба да призна својину дотичном лицу, а надлежна власт има за дужност, да општину или то лице упути на грађанску парницу за доказивање свога спорног права. Ово упућење на парницу треба да буде учињено формалним решењем и с позивом на законске прописе, а то решење подлежи разматрању старије административне власти.

* * *

Суд општине јосаничке актом № 1386. од 20. августа ове године упутио је питање овакве садржине:

Код општинског суда се налази несаопштена пресуда парничарима. Тужилац је у рату погинуо, и оставио после себе само жену и мало-

летну ситну децу. Пресуда је донета по иступном делу, и њоме је тужилац задовољен у своме тражењу. — Пита се: коме се и на који начин треба ова пресуда саопштити?

Одговор:

Кривична као и грађанска пресуда може постати извршна тек кад се саопшти обема заинтересованим странама. Пошто је тужилац по овоме иступном делу умро, то пресуду треба саопштити ономе, ко представља покојника или ко је носилац његових права и обавеза. Пошто је тужилац оставио малолетну децу, пресуду треба саопштити ономе, ко буде заступао ту децу.

* * *

Писар општински из села Румске актом од 28. августа ове године упутио је питање овакве садржине:

Општински суд донео је пресуду на дан 30. маја прошле године по спору грађанске природе. Оптуженој страни пресуда је саопштена на дан 28. јуна прошле године а тужилачкој страни 10 септембра прошле године. До сада ни једна страна није жалбу изјавила противу те пресуде. Пита се: да ли је ова пресуда извршна или не, и да ли би која страна могла жалбу изјављивати?

Одговор:

Према закону о продужењу рокова плаћања по обавезама из грађанског, трговачког и меничног законика, не само да су продужени рокови плаћања, него су продужени и сви рокови, који су у вези са губитком права, као и рокови за жалбе и незадовољства по грађанско — правним споровима и решењима административних власти, који би пали на дан 17. септембра 1912. и после тога. — Према томе, тужена страна изгубила је право на жалбу јер јој је рок за изјављивање жалбе противу пресуде општинског суда протекао по § 16. грађанског судског поступка много раније него што је донешен закон о продужењу рокова по обавезама из грађанског трговачког и меничног законика. Али пресуда општинског суда још није постала извршна, т. ј. још се не може за извршну огласити, јер тужилачка страна има право да изјави жалбу противу те пресуде првостепеном суду, пошто рок за изјављивање те жалбе предвиђен законом од осам дана још

није протекао према § 16. грађанског судског поступка у вези са наређењима из закона о продужењу рокова по обавезама из грађанског, трговачког и меничног законика.

* * *

Суд општине дубонске актом № 1177. од 26. августа ове године упутио је питање овакве садржине:

Да ли следује интерес на менична и облигациона примања за време трајања мораторијума или не, т. ј. да ли општински суд може, после престанка мораторијума, по пресудама наплаћивати интерес и за време трајања мораторијума?

Одговор:

Према наређењима из закона о продужењу рокова плаћања по обавезама из грађанског, трговачког и меничног законика и према прописима из правилника за извршење овога закона, одложени су рокови плаћања, али дужна страна није ослобођена плаћања интереса на дотичне суме. Дакле од дужника се по истеку мораторијума има наплаћивати по пресудама судским уз главну суму дуга и уз друге досуде и интерес за време трајања мораторијума, — разуме се, ако наплати интереса у опште има места. **н.**

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Раде Миковић, осуђеник пожаревачког казног завода, чију слику износимо, побегао је.

Родом је из Милочаја среза жичког, стар 18 година, стас мали, косе

смеђе, чело обично, очи жуте, од особених знакова има: брадавицу у величини кукурузног зрна на другом зглавку левог средњег прста, младеж величине просног зрна за 4 см. испод споја кључне кости на медијани.

Депеша управе пожаревачког казног завода Бр. 1993.

Костандин Јоцић, из Ошљама, извршио је покушај убиства и опасну крађу па затим побегао.

Костандин је стар 50—55 година, раста малог, широких груди, пун у лицу, смеђ, просед.

Акт начелника среза тимочког Бр. 356.

Јанићије Стојановић, из Буровца, одговара за опасну крађу али се налази у бегству.

Јанићије је стар 30 година, сув, косе црне проседе, бркова црних, носи браду у шпиц.

Акт управе града Београда Бр. 22489.

Матија Чокић, из Осјека у Хрватској, извршио је крађу па затим побегао.

Матија је стар 18 година, раста средњег, очију плавих.

Депеша начелства округа подринског Бр. 9853.

Светозар Асановић, Циганин из Ниша, који одговара за убиство своје жене побегао је испред спроводника.

Светозар је стар 30 година, стаса средњег, лица црног, сувољав.

Акт начелства округа нишког Бр. 8990.

Франц Вајс, који је био у служби фабрике клавира браће Шпилга

у Бечу проневерио је фабрици 12558 круна па побегао.

Франц је висок, мршаваг лица, косе плаве, дугог малог повијеног носа; на малом прсту леве руке имао рану с тога му је прст остао мало укочен.

Акт Аустро-Угарског конзулата Бр. 10003.

Живан Сремчевић, осуђеник пожаревачког казног завода чију слику износимо, побегао је.

Родом је из Жабара, стар 29 година, средњег стаса, очију црних, чела обичног, од особених знакова има: на левој руци мали прст повијен унутра, на горњем крају десног палца више белега од чирева, брадавицу величине сочива за 2.5 см. испод и испред лоба десног уха, на левој страни гркљана брадавицу у величини сочива.

Депеша управе пожаревачког казног завода Бр. 1994.

Будимир Танкосић из Пшаника, извршио је убиство, па затим побегао.

Будимир је стар 23 године, средњег раста, плав, образа округлих, бркова малих, очију црних.

Депеша наченика среза драгачевског Бр. 7116.

Станоје Перић, осуђеник пожаревачког казног завода, побегао је.

Родом је из Беле Реке, среза аријског, стар је 19 година, стаса средњег, косе смеђе, очију жутих, бркова малих.

Депеша управе пожаревачког казног завода Бр. 1921.

Владисав, син Радосава **Мијаиловића**, из Мале Плана, извршио је крађу новаца Перси жени Аћима Стопљковића, пекара, па затим побегао.

Владимир је стар 15 година, омален, дежмекаст, у лицу плав, од одела има панталоне од чоје, црно гуњче, на глави војничку шајкачу.

Депеша начелника среза орашког Бр. 6500.

шици младеж величине лешника, страна спољна; на левој вилици младеж величине просног зрна за 1 см. у лево од спољњег угла левог ока; на средини чела јамицу величине просног зрна; позади са леве стране врата белегу од чира величине и облика кукурузног зрна, за 6.5 см. изнад и лево од 7-ог обртна на кичми и белегу од чира на медијама, величине 2/1 за 3 см. изнад пупка.

Депеша управе београдског казног завода Бр. 1493.

Светозар Урошевић, зв. „Сека Перса“, професионални коцкар и варалица, из Параћина, чију слику износимо, одговара као саучесник по делу опасне крађе у суми од 3000 динара. Како су његове потернице више пута изношене, и како има несумњивих података да се Светозар крије негде у унутрашњости, и врши нова кривична дела, то се обраћа пажња свима полицијским властима ради његова проналаска.

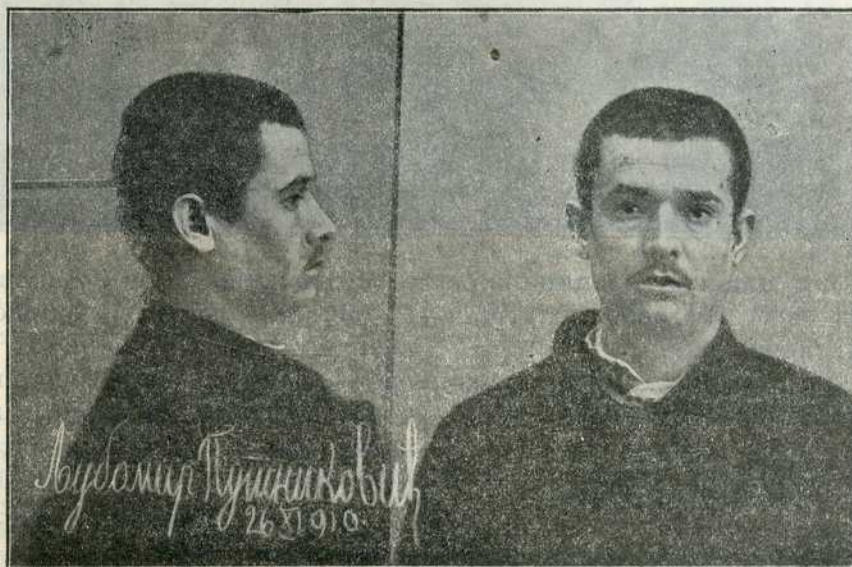
Светозар је син Уроша Милојковића из Параћина, стар 50 година, раста велика, сувоњав, косе и бркова смеђих, очију жућкасто-плавих; од особених знакова има: а) белегу од посекогине, у величини 2. см. у облику праве линије, правца косог, за 4. см. изнад превоја десног лакта; б) по грудима је јако маљав и в) на леђима има две мале белеге од посекогине.

Акт ђупријског прв. Суда Бр. 2681.

ПОНОВНЕ ПОТЕРЕ

Љубомир Путниковић, осуђеник београдског казног завода, чију слику износимо, побегао је 15. маја ове године па ни до данас није ухваћен.

Родом је из Кључа среза колубарског округа ваљевског, стар је

24 година, раста средњег, очију угасито-жутих, косе смеђе; од особених знакова има: на левој ми-

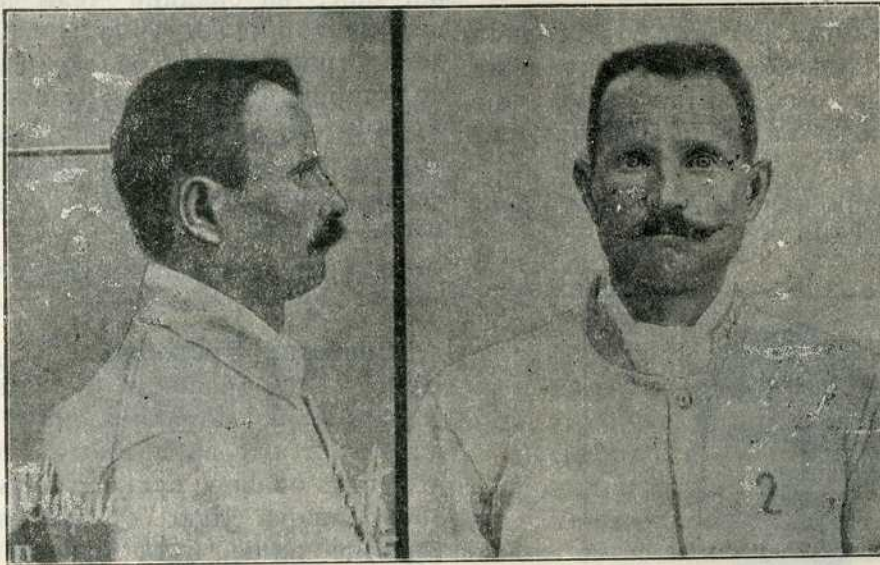
Коста Ђојић, зв. „Ђопа“ осуђеник пожаревачког казног завода, чију слику износимо, побегао је са

осуде 5. јула ове године, па ни до данас није ухваћен.

Коста је родом из Београда, стар 23 године, малог раста, угасито-

је 15 година, стаса омањег, у лицу пун, очију граорастих, косе црне.

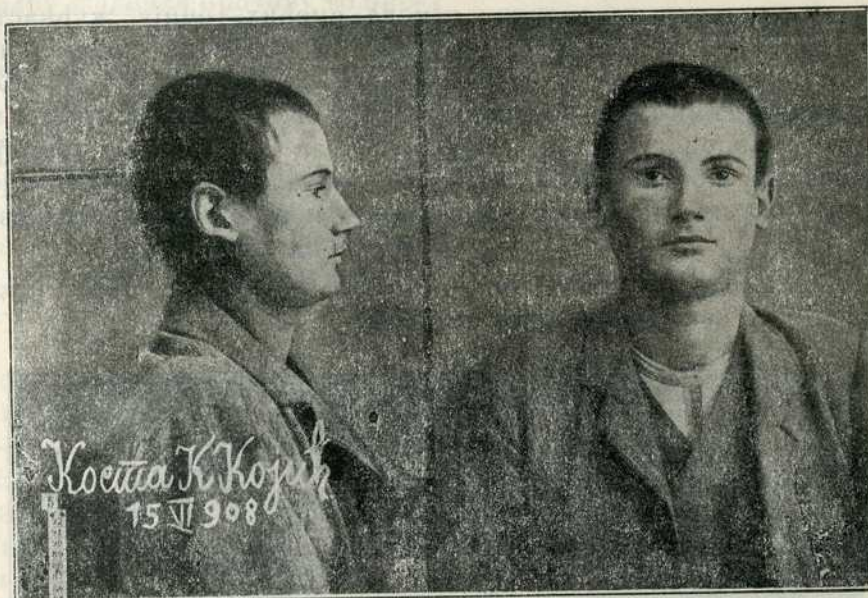
Акт начелства округа врањског Бр. 7045.

зелених очију, косе смеђе; од особених знакова има: а) на мишици леве руке белегу од опекотине неправилна облика, величине 5/4. см. страна спољна; б) младеж величине просног зрна за 1.5 см. изнад споја обрва; в) младеж величине просног зрна за 2. см. иза и изнад десне

Војислав син Петра Стојадиновића, из Пољане среза пожаревачког, отумарао је од своје куће незнано где. Стар је 17 година, раста високог, косе и очију црних, образа дугих у сељачком оделу.

Акт управе града Београда Бр. 23116.

ноздри и г) младеж величине просног зрна за 2. см. испод унутрашњег угла левог ока.

Депеша Управе пожаревачког казненог Завода Бр. 1530.

ТРАЖЕ СЕ

Стојан син Илије Богдановића, бив. поткивача у Враци, отумарао је од своје куће незнано где; стар

Неда жена Томе Јовановића, из Радошина, отишла је од своје куће незнано где. Стара је 31 годину, раста средњег, очију зелених, коса повијеног, у опште плава, на кажипрсту десне руке има белегу од посекогине.

Депеша начелника среза темнишког Бр. 9676.

КРАЂА СТОКЕ

Ноћу између 22. и 23. пр. месеца непознати допови украли су Александру Васићу, из Д. Крчина, два вола, волови су стари по 10 година, длаке зелене, мршави, обичне величине.

Депеша начелника среза темнишког Бр. 7890.

МАНГУП СТОКА

У атару општине Висибабске, налазе се два мангуп коња, један је длаке алатасте, низ ноге брњаст, у задњу ногу путаст, други је длаке вране, стари су 3—4 године.

Депеша начелника среза пожешког Бр. 5103.

НА ЗНАЊЕ

Пештанска полиција је ухватила и притворила, због вршења крађа из ценова, неког Липсица Липмана Хајима Верела. Ово лице имало је пасош издан у Којину у Русији, а наводи да је путовало из Лондона, где је радило као трговачки помоћник у једној трговини. Стар је 36 година, високог раста, снажан, пуног и дугог лица, жућкастих очију, малих смеђих бркова.

Ако би ко знао што год о овоме лицу, или би имао за што год да га тужи, треба да се обрати Антропометријско - Полицијском Одљењу с позивом на акт № 985. од 20. августа ове године.

Правилник за извршење закона о таксама. На основу закона о таксама прописан је „Правилник за извршење закона о таксама“, и тај Правилник је штампан у издању Државне Штампарије. Ова књига је потребна како органима државне и самоуправне власти тако и приватним лицима, јер је њоме објашњен и допуњен закон о таксама, који је у свакодневној употреби, те је управо ручна књига. Цена је овој књизи, која је технички врло лепо опремљена: у обичним корицама један динар, а у добрим платненим корицама динар и по. Може се добити у стоваришту књига Државне Штампарије или код повлашћених књижара.